

Margo Trappenburg

Gezondheid is niet het enige wat telt

Margo Trappenburg is bestuurskundige aan de Universiteit Utrecht en hoogleraar Grondslagen van het Maatschappelijk Werk aan de Universiteit voor Humanistiek

Halverwege de jaren nul werkte ik aan de Erasmus Universiteit als bijzonder hoogleraar Patiëntenperspectief. Dat betekende dat ik mij verdiepte in ervaringsverhalen van patiënten en in het wel en wee van patiëntenorganisaties. Uit de verhalen die ik hoorde en las leerde ik veel. Het allerbelangrijkste dat ik leerde was dat medische criteria altijd moeten worden afgewogen en aangevuld. Oncologen kunnen aanvoeren dat behandeling x een tumor kan laten slinken, maar patiënten moeten daar tegenover kunnen zetten dat behandeling x de kwaliteit van hun leven ernstig in gevaar brengt. Artsen mogen betogen dat patiënten hun leven kunnen verlengen door zich in acht te nemen: op tijd naar bed, geen riskante uitstapjes, geen drank, matig eten. Maar patiënten moeten kunnen kiezen voor meer risico's, voor een korter leven met meer kleur. Het is hun leven immers en gezondheid is niet het enige wat ertoe doet.

Het ergste aan de coronacrisis is dat deze eigen afweging ons uit handen is geslagen. Het is naar dat het coronabeleid inconsistent is: waarom moeten de sportscholen dicht en blijven de slijterijen en de coffeeshops open als zichtbaar essentiële winkels? Waarom mag je niet voetballen en wel met elf jongemannen in

een vliegtuig op vakantie naar de wintersport? Maar het verwijt van inconsistentie laat de hiërarchie van waarden intact: gezondheid is het allerbelangrijkst en wie de sportschool sluit zou ook de slijterij en de wintersport moeten verbieden.

Erger is dat we niet meer zelf mogen bepalen dat er meer is in het leven dan gezondheid alleen: dat het ook gaat om genieten, feesten, leren en liefhebben. Wij zijn niet allemaal hetzelfde. Sommigen van ons vinden hun gezondheid het allerbelangrijkst, zij willen geen risico's nemen en zich houden aan doktersadviezen of aan de medische adviezen van het Outbreak Management Team. Anderen willen een andere afweging maken. In Engeland kan dat nu, januari 2022. Daar kunnen mensen zelf besluiten drukke ruimtes te mijden, maar daar biedt het openbare leven ook de mogelijkheid om dat niet te doen. Je kunt als je ziek wordt spijt krijgen dat je niet gezonder hebt geleefd, maar je kunt aan het eind van je leven ook spijt krijgen dat je niet meer uit het leven hebt gehaald.

Hoe kijkt u daar tegenaan als sociaal werkers? Wilt u cliënten vooral behoeden voor gezondheidsschade of zou u hen graag de ruimte gunnen om eigen keuzes te maken in hun leven? ●